

(0138)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

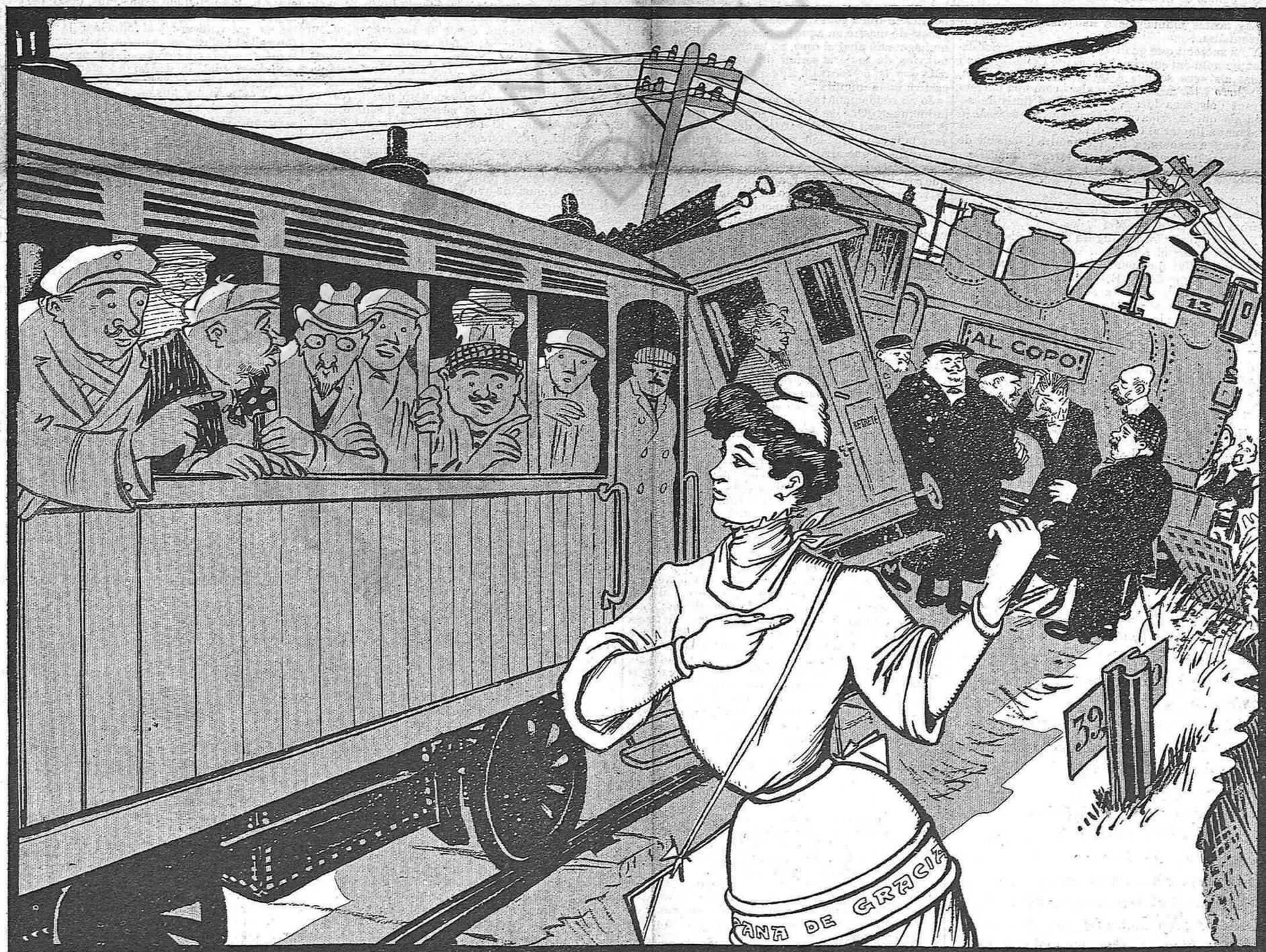
CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NUM. 20. BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pessetas 1'50.—EXTRANGER, 2'50.

DESCARRILAMENT

—¿Qué ha passat, noya?

—Res!... Que la máquina ha descarrilat. Ara miran si tornan á posarla á la vía ó si es qüestió de fer el camí á peu.

DERROTA?.. Mirada al través del prisma de las *actas guanyadas*, una derrota es en efecte l'acció electoral del passat diumenge. Aspiravam a obtenir quatre actas y sols n'hem conseguit una; per lo tant, hem perdut.

Pero analizada serenament, fent números y contant, no ho es. Si la candidatura catalana ha reunit 39,000 vots y l'antisolidaria no ha pogut passar dels 30,000, ¿qui que tingui dos travessos de dit de front s'atrevirà a afirmar que la Solidaritat ha sigut venuda?

Y aixó, en mitj de tot, es lo de menos. Derrota ó no derrota, la batalla del diumenge es un fet consumat, y ni nosaltres hem d'arribar al adversari cap de las tres actas conquistadas, ni ell, per més que cridi, y canti y ponderi la seva victoria, ha de destruir la implacable lógica dels números. De 30,000 vots lerrouxistas a 39,000 solidaris n'hi van 9,000. Tirin, donchs, pel cantó que vulguin, nosaltres tenim nou mil vots més qu'ells.

No obstant, en las eleccions passadas varem arribar a reunir 53,000. ¿Per hont s'han escorregut els milers de vots qu' en las del passat diumenge han faltat a la llista?..

Aquest es el punt interessant de la darrera batalla. Aquí es hont hi ha qu' estudiar y que reflexionar y que apendre...

Si en l'exercit solidari s'haguessin conservat la mateixa «satisfacció interior» y l' mateix desinterés que l' 21 d' abril de 1907 varen ser la seva principal força, ¿quin dupte té que l's nostres quatre candidats s'haurian endut l' acta, sellada ab el prestigi d' una votació esplèndida?

Pero desde llavors ens ha ocorregut una pila de coses, si en l' ample camp de las ideas molt insignificants, de gran trascendencia en el dels particulars interessos.

El descans dominical s' ha fet cumplir ab rigidés inflexible.

S' ha reglamentat el joch del burro. L' Alcazar y la Gran Peña s' han trobat un candau a la porta.

Els exilats de Calella no han tornat de Fransa. La lley de Jurisdiccions no ha pogut ser abolida.

Las tarifas municipals s' han vist sensiblement aumentadas...

Y ha succehit que quan els capdills de la Solidaritat, en nom del suprem interés de Catalunya han cridat als seus soldats a la batalla, la Gran Peña, y el burro y las tarifas s' han alsat com una barrera davant dels seus ideals, y l's soldats, lluny de seguir als qui l's cridavan, s' han quedat a casa... ó han anat a lluytar al costat del enemich.

¿Extranya manera, a fé, d' entendre l' deber y de treballar pel pervenir d' aquesta terra estimada!..

Pero, aixó ja ha passat.

Si la derrota d' *actas* serveix de lliçó, ¿benhaja la derrota del 13 de desembre!

No es d' homes forts y dignes girar la vista endetrás y malgastar el temps en lamentacions inútils.

De res tenim que penedirnos els qu' hem cumplert ab el nostre deber. Els débils, els traydors, els veleydosos, els indiferents, aquetsis sí que deuen sentirse avergonyits per la seva trista victoria...

¿Qué ha sigut aixó, en resum? Un petit alto de las legions catalanas. Ara, en marxa altre cop!..

PIF-PAF

Una hora adversa ha vingut pera la Solidaritat.

I a les terres hostils s'alça una gran cridoria d'alegria. Criden principalment a Madrid, la villa y corte, a la qual digué en Pi i Margall menos corte que villa...

Que criden, que esvalotin, que riguin, folls d'alegria, els insensats. Que ressoni per tota l'extesa de les terres hispàniques el clamoreig dels despitats, dels impotents i dels envejosos. A falta de glories propries, que s'alegrin de les contrarietats agenes...

Els catalans tenim, avui com ahir, el mateix amor al cor i la mateixa arma a la mà. La batalla segueix, més forta, més ardida que mai.

Qui triomfarà, en definitiva? Ara és quan nosaltres tenim més confiança en l'èxit final. ¿No heu sentit com els mateixos vencedors accidentals, els antisolidaris, se d'claren autonomistes i regionalistes? ¿No heu vist com han cridat en un cartell «Viva Barcelona autónoma!»? ¿No heu llegit com el capdill transatlàntic posa un «Viva Cataluña!» en primer lloc del seu cablegrama?

Es impossible deturar l'adveniment de l'autonomia catalana. Triomfarà Catalunya, triomfarà la Llibertat. El sol d'aquest sigle saludarà la República catalana, autònoma i pròspera en el sí de la República espanyola de demà.

Ara'ls enemics, prematurament, riuen. Ja'ls vindrà l'hora. No trigarà la nova i brava escomesa. Són de fang les muralles del seu castell...

Las conseqüencias del «copo»

A ho he dit a temps que las eleccions complementarias dels quatre diputats per Barcelona no m' havian de resoldre res. Jo poble, no n' tiraria cap tros a l' olla; ni m' portaria llibertat, ni benestar. Per aixó no se'm encomaná l'estupor dels solidaris al cap-al-tart del diumenge, quan s' insinuava vagament, pero imperiosament, segurament, la convicció de la desfeta. Era interessant observar las fesomias y las actituds dels que la vetlla descomptavan la victoria; a las primeras indicacions de la possibilitat de que *sortissin tots tres*, hi oposavan una protesta tebia que s' extingia instantáneament ofegada per la convicció que surgia de las tenebras del instint, més forta que tots els rahonaments. Y's quedavan aclaparats per la certitut irracional de que *era veritat*... Als «cassinós», la consternació feya amagar als caps-de-colla, tancats a las saletas apartadas, y dispersava a cada moment els rotllos dels comentaristas frisosos de *saber lo que per misteriosa intuición ja veyan segur*. Després, al vespre, vingué la bullida de las recriminacions esterils, del buscar las causas menudas y accidentals.

¿Tot per haver anat al *copo*? Jo, que no hi toco pilota en combinacions estratègiques y tácticas de la política ni tinch gens de ganas d' entendrehi, m' he passat de mestre en aquesta qüestió. Si els solidaris no haguessin anat al *copo*, no haurian perdut; ab sis mil vots de majoria serian diputats els tres candidats que l's pertocavan. Ells mateixos s' han fet el cástich de la iniquitat.

Jo no condemnava el *copo* més que per aixó, per la iniquitat. ¿Qué se'm va replicar? Un mestre-escritor, esperit lliberal, patriota dels *demà*, defensava la invalidació dels vots anti-solidaris, fins a la suposició de que arribessin a sumar la meytat dels adversos, com un medi legal, lícit, d' acció política, que consisteix en imposar la propia doctrina.—justa, salvadora—costi lo que costi. La imposició de la doctrina justa, dogmáticamente, sense reparar en medis, es el sistema de la Inquisició. La violencia crida a la violencia, y la expulsión de 20,000 electors d' una ciutat es una declaració de guerra civil. Jo no vull saber lo que pensan aquells 20,000 homes, ni sí pensan; lo que sé es que mentres no s' aboleixi la Constitució, tenen dret a la representació parlamentaria. Si se l's pren aquest dret primordial, l' únich que ns queda pera la obra de redempció política y social, se l's tanca a fora de la lley. ¡Ah!, llavors sí que la violencia es lícita, llegítima, natural. D' haver-se guanyat el *copo*, els copats podian assaltar la Casa de la Ciutat y estripar las actas del despotisme solidari. Ni jo, ni el mestre que aproba el recurrir a la supressió dels contraris per tots els medis, els hauriam pogut renyar per seguir el camí que se l's forjava a pendre.

No. Lo bó del sistema parlamentari es que dona representació dins del Estat a una massa de ciutadans, l lensats avans a la guerra pera reivindicar llibertats ó guardarse las hisendas. ¿Que aquesta representació es molt sovint ficticia, escanyada! Sí, certament. A Espanya l' hi hem tinguda, y l' tenim encare de falsificada. Pero, diguim el meu eminent contradictor: ¿no es pitjor que l' caciquisme, falsificador de la representació parlamentaria, la Solidaritat que l' ompla de malediccions enfáticas? El caciquisme es el *sucedani* usat porque no s' troba la *cosa real*—com diuen els inglesos—dona xicoyra allí ahont no hi ha café. Gràtutit li devém al caciquisme, porque ns ha salvat la Constitució; quan no votava ningú ns simulava unas Cortes que feyan d' alló més goig. Molts solidaris de primera fila n' han estat d' *invotats*, y no s' han tras mudat ab el batisme solidari. Els que llavors no votavan, ara no podrian votar als candidats de la Lliga, si l's haguessin pres—lógicament—el dret que no exercian. Y ara son els que volen pendre l' dret als que l' exercixen. ¿Quin caciquisme es pitjor, a veure?

La *Veü de Catalunya* se l' defensá el *copo* com una extraordinaria, única excepció. Es lo de sempre: *justicia y no por mi casa*.

Massa que sabém ahont se va a parar ab aixó de las excepcions: a sospènder las garantías constitucionals, y a decretar lleys de Jurisdiccions. Es exactament l' argumentació de n' Moret y de n' Maura. ¿Be prou aviat que l' han après els regionalistas! Els homes de la lley tant malehida—en discursos y articles—ja ho concedeixen qu' es una *transgressió* de no sé qué *jurídico*, que lleys així no están bé, pero... es una extraordinaria, única excepció...

Miris pel cantó que s' vulgui, el *copo* electoral es una iniquitat, que converteix en facciosos forats a milers de ciutadans. Las iniquitats se pagan, y els solidaris han pagat la seva més aviat de lo que ns podiam suposar.

No haurian perdut las eleccions, pero de cap manera podian amagar la baixa d' electors solidaris. Els desertors son 16,000 y casi la meytat se n' ha empassat al lerrouxisme, enfortit per més de 6,000 vots. Els que s' han quedat han elegit al Sr. Albó. El Sr. Lerroux y el Sr. Albó caps de las llistas de

diputats per Barcelona! Ja n' podem estar de contents de tant gloriosa gesta. Un tradicionalista que fa tuf de florit, y un *agitador* militarista, *patriotero*, baladre, qu' ha juntat las desferas dels tristos partits republicans antichs, de las societats obreras anémicas! Aquí la tenim la voluntat de Barcelona!

Aixó no es un balans de las nostras lluytas políticas; es una liquidació. Primer que tot, es una liquidació de las collas republicanas ficadas a la Solidaritat. Perque s' ha d' entendre ben bé que las eleccions de diumenge havian d' esser extrictament republicanas, pera guanyar diputats republicans. Al any passat—sembla ahir, veritat?—els quatre llochs qu' enguany han vacat se reservaren a candidats republicans: Salmerón, Suñol, Junoy y l' últim, que s' doná al Sr. Maciá, tinent coronel d' Enginyers, com a concessió atenentse a las circunstancias que aconsellavan contar ab un militar a la candidatura. ¡Fá un any y mitj, y de la candidatura plena republicana ne surt per arts mágicas... D. Ramón Albó, de la Defensa Social, candidat de la Companyia de Jesús!

¡Alegremnos, companys; si aixó no es una gloriosa victoria, ni may!... Una victoria, no; pero els demócratas hi guanyém, a la fi. Ens convé tot lo que sigui ajudar a la disolució de las antigas collas que usurpan els títols y las funcions de partits populars. Las eleccions de diumenge ens haurán fet aquest treball disolvent, no n' diguém mal. Y no desespèrem, no sent avuy potser més que uns quants centenars; si no podem guanyar cap batalla, farem la guerra sense parar, segurs de que no l' hem de perdre quant la doném per la justicia y per la llibertat. Si lluytessin per la nostra causa, no s' quedarian aclaparats els 37,000 homes: que s' amaguen porque han perdut las eleccions. ¡37,000 homes y una causa justa! Ni a Espanya, ni a tot el món haurian de tenir por.

MAGÍ PONS

Dilluns que ve, dia 21 de Desembre
ALMANACH DE LA CAMPANA DE GRACIA

LLIÇÓ DE COSES

L diumenge a vespre... M'en recordaré sempre. Me trobava al teatre de la méua minúscula provincia. Orfe encara de noticies de la lluita, ni m'entrevia apenas de la comedia. Sobtadament, desde la llotjeta veína, un amic periodista, catòlic militant, me crida. Surto, i l'amic, emocionat, me mostra un telegrama... Les xifres eren tan clares, tan aclaparadores, que de primer moment ni vaig saber qué dir... Confesso, però, que ni per un moment vaig intentar, *in mente* un dissimul de la completa derrota. El fet era allà al davant, brutal, sec, definitiu com la mort, i calia acceptar-lo dignament. La méua conciencia no'm recriminava ni la lletjura d'un gest amb el qual hagués pogut contribuir, per manca del propi dever, a la desfeta. Fins ensaboria el gust de que la méua lleialtat d'adversari hagués estat reconeguda noblement per l'enemic. I el fet era allà, innegable, eloqüent... ¡I bé! L'etern optimista que hi ha dins mi va redreçar-se, i, virilment, parlà. Veien aquí lo que digué l'optimista:

Per damunt les derrotes i els desencants, l'home ha de surar sempre. Es precis qu'acomodi la lluita a les circunstancias del fet, al medi, i no volguem qu'el fet s'acomodi a la nostra doctrina. Ens trobem ara en una crisi: puntualisem bé, doncs, la nostra personalitat, a fi de qu'ella suri per sobre la revolució o trastorn de les coses. Hem caigut; aném a veure per qué hem caigut i fins ont arriba, quin alcanç té la nostra caiguda.

¿Per qué hem caigut?—Després de cada forta elecció d'un home, d'una doctrina, d'un ideal, la secreta llei de compensació o equilibri qui regeix les coses implica una contraposició de descens, de baixa. En la curva ondulada de les coses, una concavitat vé després de cada convexitat: El triomf solidari del 21 d' abril, inesperat fins p'els mateixos solidaris, feia pensar en l'inevitable reacció dels esdeveniments. Calia, ademés, una feina heroica i una impossible persistència d'aquest equilibri instable de la Solidaritat pera mantenir el foc popular en la mateixa vivesa. El recort del 25 de novembre, la menaça de la llei de jurisdiccions, el prestigi d'aquest nom, Salmerón, varen produir aquella gran victoria popular. El poble esperava, naturalment, dels seus diputats, lo qu'ells per cap estil podien donar-li; de manera qu'el desencant, per força, havia de sobrevenir. Però, sia com sia, la veritat es que les necessitats de la contemporisació solidaria atenuaren i afebliren el colorit de la protesta; no hi va haver l'airrositat d'una intimidació colectiva energica, ineludible, categòrica, al poder legislatiu i a l'executiu, davant l'obra de tiranía, l'oportunisme, la suavitat de tons, la gradació, alló que s'en ha dit *política realista*, desacreditaren per complet la potencia de la coalició nostra. La Solidaritat, com a tal, va caure a meravella en aquell ensopiment de qu'en diuen els castellans *dormirse sobre los laureles*; i el desprestigi, calladament, soterrani, vingué...

Poc a poc, dins el nucli solidari, una voluntat, una caracterisació, va prendre cos. Era en Cambó. Ajudant-se mutualment aquells dos conservadurismes, el governamental d'en Maura i el de la Lliga, aprofitant tota l'immensa ventajeta que dona la possessió del poder, una mena de consolat o duumvirat a la romana va establir-se: l'aliança Maura-Cambó. Així va poder semblar, ben contra la veritat de les coses, i sols per manca de poder en la nostra esquerra, qu'el projecte d'administració local, obra d'aquell duumvirat, era una obra de Catalunya i dels solidaris. I com aquell projecte venia a anular l'universalitat del sufragi, i per lo meteix la democracia, una taca de doctrinarisme va caure sobre el bloc multicolor de la Solidaritat, a pesar de la brillant critica que d'aquell projecte feren els nostres prohoms d'esquerra; així com no havia valgut, en lo relatiu a l'abolició de la llei tirànica, la paraula eloqüent dels nostres oradors, de dreta i esquerra. Per-

que lo que faltava no era l'actitut airosa del diputat X o del diputat Z, sino un moviment *solidari*, una manifestació forta d'*unanimitat*.

Ademés: la qüestió Pressupost de Cultura, qüestió tan clarament neutral, ont tant bé podia manifestar-se la mutual concessió o *ten con ten*, no va trobar en les dretes solidaries una acullida per la qual pogués induir-se un reforç de la Solidaritat, un acte endreçat a conquerir les masses republicanes barcelonines oposant-les a les d'en Lerroux i concitant-les pera col·laborar en l'obra comunal de catòlics i laicistes en bé de Catalunya.

I si algú insinúa, en cambi, qu'el Pressupost de Cultura ha pogut retrèure a molts catòlics de la votació, pera excusar-se de votar en Layret, els diré que les xifres de l'elecció desmenten tal cosa, desd'el moment que, en cas d'aquella abstenció, l'Albó hauria obtingut el primer lloc i seguirien després els lerrouxistes.

No. La reacció contra la Solidaritat, per desencant de les masses, es la causa de la nostra derrota. I vegis com no es precisament una crecudca considerable dels vots lerrouxistes lo qui ha fet triomfar en Lerroux; sino la baixa considerable dels nostres vots.

Enfront nostre, l'adversari fruía dels immensos beneficis de l'oposició. Era l'oposició catalana. Podia accentuar encara més els trets característics de la seua agrupació. I així com les nostres esquerres sufrien, als ulls del poble qui no judica matiqos, el malefici de l'unió circumstancial i delimitada am les dretes, els antisolidaris aparegueren com a encarnació de la veritable esquerra, de la vera llibertat. I la nostra derrota vingué...

¿Ensenyances? ¿Lliçó de coses? Sí. No ho perdem de vista. Una vegada més queda afirmada la naturalesa republicana i esquerrista de las majorias de Barcelona. Ja, aleshores de la victoria solidaria, l'agrupament lerrouxista era el més fort, el qui més vots tingué, isoladament. Avui queda «provat qu'un bloc de les esquerres catalanes, ben possible quan el catalanisme, més o menys accentuat, les informi a totes, ES INVENCIBLE».

¿Què serà de la Solidaritat? Verament, amics meus, la cosa no es encara madura pera parlar-ne. Però consideri's que la Solidaritat es una aliança essencialment electoral, que les eleccions son el camp únic del seu exercici; per lo meteix, si la seua acció falla en les urnes, aviat se pensarà que no té raó d'esser... Com a unió integrant un partit, seria un contuberni, perqu'els solidaris estem separats uns dels altres per abims.—Però aquestes consideracions pertanyen ja a un ordre en el qual avui no entraré. Permeteu-me, doncs, que deixi pera la vinenta setmana (avui de totes maneres no tindria temps que dedicar-hi) el dilucidar la nostra acció futura i el judicar serenament la naturalesa actual respectiva dels triomfadors i dels vençuts.

Sia, per avui, la síntesi del meu article aquesta: no hem estat derrotats com a homes d'esquerra, ni com a republicans, ni com a autonomistes; sino solament com a solidaris. I la Solidaritat es un moment del republicanisme català i del catalanisme.

GABRIEL ALOMAR

AVIS Ab motiu de las festas de la senmana que vé, el pròxim número de LA CAMPANA DE GRACIA sortirà el dijous 24 de Desembre.

Per comptes bonichs, els dels periòdics antisolidaris.

—Nosaltres—diuen—hem tingut tants vots, la Solidaritat no n' ha tingut sinó tants...

Cap d' ells se'n recorda, rendint a la Vritat el degut homenatge, de fer constar que la Solidaritat, havent anat al *copo*, té en realitat alguns milers de vots més dels que aparentment figuran en l'escrutini.

La qüestió es albardar al lector y donarli, com de costum, gat per llebra.

Y es que al món n' hi ha moltes de maneres de fer comptes.

Ara nosaltres n' aném a fer un. En las eleccions de 1903 en Lerroux tingué 34,951 vots.

En las del passat diumenge no va poguerne juntar més que 30,508.

¿Qué vol dir aixó? Que del 1903 al 1908, don Alacandro ha perdut 4,443 vots.

Vingui qui vulgui y digui lo que digui, la baixa es evident.

¿Qué hi contestan ara a n' aixó els tenedors de llibres del *ilustre emigrado*?

¿Cóm ensenyan l' orella del odi els diaris del trust, ab ocasió de la mort—segons ells—de la Solidaritat Catalana!

Quan en Lerroux sapigué a América el seu triomf electoral a Barcelona, va enviar als seus amichs un cablegrama que *El Progreso* ha publicat y que acaba ab aquests vinas:

¡Viva Cataluña!... ¡Viva la Libertad! ¡Viva España!

Donchs bé; *El Imparcial* de Madrid, al reproduir-lo, diu que l' parte de D. Alacandro porta no més aquests dos crits:

¡Viva la Libertad!... ¡Viva España!...

El viva a Catalunya el suprimeix.

Ni en boca de n' Lerroux tolera *El Imparcial* un viva que, com se pot veure, tant pugna ab els seus sentiments de *fraternitat*...

Un entusiasta admirador de don Prudencio proposa que aquí, a Barcelona, se li aixequi un monument.

Y ¿saben quin lloch ha escullit l'home pera realisar semblant desatino?
El cim del Tibidabo.
Ja 'ns perdonarà l'autor de l'idea que dissentim del seu parer.
Si a don Alacandro se li ha d'eregir un monument, el siti indicat no es cap altura.
El punt més apropiat es la plassa de la Llana.
De la Llana...

Home, amich Pol, no val a fer jochs de mans.
L'altre dia deya el cronista de La Veu que 'l seu ideal anava de puja. «El 7,000 vots que tinguerem l'any 1901—afegia—s'han convertit en 39,000 l'any 1908.»

«Ep company! Alto els caballs!
Aquestes matemàtiques no 'ns convencen.
Els 7,000 vots que tingué la candidatura dels quatre presidents (Robert, Rusiñol, Doménech y Torras), foren vots regionalistas. Y els 39,000 d'ara son vots solidaris. Ademés dels regionalistas, hi ha els republicans de l'Unió, els federals, els nacionalistas republicans y els carlins.

«Es que la Lliga els vol aforar tots?
Vaja, que pera fer comptes no ens en fariam den Pol.
Figúrnse que en lloch de 39,000 vots, se tracta de 39,000 pessetas...»

Diu El Ejército Español, entusiasmats per la victòria dels republicans revolucionaris (?) de Barcelona:

«La Patria grande va venciendo a los ruines delirios de la pequeña. La madre amantísima tiene aún hijos que vienen a besarla y apoyan la cabeza en su dulce regazo diciéndola con el orgullo de haber nacido de su vientre... Somos tuyos, no nos consideramos con cerebros romboidales ni puntiagudos...»

En Marial:—Demano la paraula!

PIERA, 12 de desembre

Ab motiu de haver vingut a fer funció l'altre dia tres tribonats encopetadas, hi ha hagut en aquesta població un gran xivarri, al punt de que l'element que s titula morigerado, al frente del qual s'hi conta, naturalment, el senyor rector, ha publicat un periódich titulat La Xurriaca dedicat exclusivament a tant transcendental succés. Les tres madamas varen arribar, van cantar uns quants couplets al café y se'n varen entornar sense moure escándol públich de cap mena; pero ja está vist que 'ls de la moixiganga clerical no permeten que en materia d'espectacles hi hagi ningú més que 'ls fassi la competencia.
Senyors Xurriaguers, heveu de pensar que tothom té dret a guanyarse la vida, y el qui no vulgui pols que no vagi als cafés-concerts, que ningú hi obliga, a anarhi.

Dilluns que ve, dia 21 de Desembre
ALMANACH DE LA CAMPANA DE GRACIA

GUSPIRAS

—De modo que tú, diumenge no vas aná a votar... Bé!...
—Y per qué no vas anarhi?
—Perque tinch nèt el clatell y no m'agrada ficarme en farsas que jo ja sé que no han de dur cap millora als pobres que treballém.
—Bravissim, noy!... Ets un trunfo, un ministerial complet...
—Jo?

—Sí, tú. ¡No pots pensarte lo que li agrada al Govern aquesta gent aixerida, llesta, neta de clatell, que fuig d'enredos y farsas y no 's fica may en res, pero paga guapo guapo tots els impostos corrents!...

Diputat per Barcelona, senadó a Guadalajara, jefe del radicalisme, mantenedor de la patria, ¡aixó sí qu' es tenir títuls de totes midas y classes!...
Se m'ocurreix una idea: posat a reunir càrrechs y vacant aquí la mitra, ¿per qué no 'l fan bisbe, ara?

La esquerra ataca a la dreta per arcayca y per servil; la dreta, del cop sentintse, pestes de la esquerra diu.
Y en tant així nostras forsas esterilment consumim, l'adversari, xano xano, va trescant y fent camí.

Pel que 's ven, la gent de pes l'altre diumenge va volguer a Catalunya doná un mico, prescindint de que ab tal acte feya rotlló al minyó dels mots gruixuts y del ruido, al qui un jorn per governar llensá las crossas, al qui tot vol arreglarlo a crits y a tiros...
«Si será que a la gent d'ordre ja li agrada que le den con la badila en los nudillos?»

Perque en Lerroux ha guanyat, diuen qu' en Maura ha de caure.
Y, es clá, un cop caygut en Maura, ¡amunt en Moret! ¿vritat?

Prop de la Puerta del Sol, davant d'un bar de gent fina, dos polítics madrilenys van toparse l'altre dia.
—¿Sabes la Soli?... ¡Ya fué!
—¿Muerta?
—Sí; de una paliza que la gente de Lerrú le ha dado en las urnas.

—¡Viva!
¡Viva el león español!
¡Hoy la patria resucita!
Entremos aquí, chico: hay que celebrar la noticia.—
Aixó passava a las sis. Cap allá a las onze y mitja encare estavan bevent canitas de manzanilla.

Vots que Solidaritat tirá un dia a la balansa de las grans aspiracions de la terra catalana, ¡hont os varen amagar l'altre diumenge a la tarde? —
—Al cau negre y sense fons de la tonteria humana; al refugi del despit, de la traició solapada, de la versatilitat, de la enveja, de la farsa...

C. GUMÁ

Antisolidaris y anticatalans

ALS REPUBLICANS ANTISOLIDARIS DE CATALUNYA

EMPRE he cregut jo que en el camp antisolidari hi ha dugas menas de gent. L'una es la gent espanyolista, anticatalana, que sent vibrar en el seu cor atávichs odís de rassa davant de la renaiensa nacional de Catalunya; l'altra mena es la gent inconscient, obcecada, però de bona fé, que colabora sense adonar-se en la feyna que contra Catalunya, contra l'nostre ample moviment autonomista, realisan els anticatalans.

Tot just las eleccions darreras han demostrat l'augment d'aquest considerable grupo de catalans, obrers casi tots, que están en las fleras antisolidarias. Avuy, vull parlar a n'aquest grupo, ab tota llealtat y ab tota serenitat.
No esteu escoltant, republicans antisolidaris, la cridoria bárbara que, venint de tot arreu d'Espanya, de Madrid principalment, fereix las nostras orellas y las nostras ánimas? ¿No esteu veyent a tots els monárquichs y dinástichs, liberals y conservadors, premsa del trust y burócratas, fells d'alegría davant del vostre éxit relatiu? ¿No heu llegit qu' en Moret creu que l' diumenge passat es un dia de joia pera 'l seu partit y que 'ls prohoms del anomenat partit liberal dinástich recullen els llores de la victoria vostra? ¿No heu sentit revoltarse 'l vostre sentiment republicá al llegir que 'l Palau de la plassa d'Orient—fixeushi bé, vosaltres, republicans radicals y revolucionaris!—ha participat de la general alegría?

¿Qui ha guanyat, donchs, la batalla del diumenge? La República no, porque son els monárquichs y dinástichs els qui més satisfacció demostren. La batalla l'ha guanyat Espanya, diuen. Y qué significa en boca d'aqueixa gent, el nom d'Espanya? Significa la continuació del réjim actual, la consolidació de la tradició espanyolista, la perpetuació de las vergonyas de la restauració.

Y així teniu, republicans antisolidaris, que vosaltres, pera fugir de lo que creyeu favorable a la reacció, aneu a afavorir la monarquía unitaria espanyola, que la revolució de setembre enderroca y que l'espasa d'un general restablí sota 'ls símbolichs arbres de Sagunto. Voleu fugir del foc, y cayeu a las brasas. Voleu evitar un perill fantástich y aixequen un perill real.

Estich segur de que, si mediteu serenament sobre l'espectacle d'aquests dias, sentireu tristesa, com a republicans y com a catalans. No heu avenat res en el camí de la revolució, ni en el camí de la República dels vostres amors y també dels amors meus. Si alguna ventatja haguessiu alcançat en aquest sentit ¿com s'explicaria l'alegría immensa, l'alegría boja dels sostenidors interessats de las institucions?

Nosaltres ja sabém que no era aixó lo que volíem conseguir. Vosaltres heu anat contra la Solidaritat porque 'l heu creguda, erradament, antiliberal, reaccionaria, maurista, burgesa; porque un home fort pera l'acció y de paraula cálida, os ha sugestionat... Ara tot aixó no hem de discutirlo. Ja sé prou que no os convenceria fàcilment.

Així y tot, os vull demanar una cosa: si creyeu honradament que heu de fer feyna antisolidaria, feula, pero tinguéu compte en ajudar a fer feyna anticatalana. Rebutjéu, si os ho dicta la conciencia, la Solidaritat, per la qual nosaltres, tan republicans y tan radicals com vosaltres, hem sentit y sentim un amor sincer; pero rebutjéu la companyia indigna dels monárquichs y dinástichs, dels que odian baixament a Catalunya, de la qual vosaltres, com a catalans, en sou un trós viu.

L'opinió antisolidaria, fins conceptuantla equivocada, la crech digna de respecte, mereixedora d'atenció y de discussió. En certa manera, la Solidaritat es una qüestió de táctica, y de táctica circunstancial. Per aquesta banda, donchs, no hi ha entre vosaltres, republicans radicals antisolidaris, y nosaltres, republicans radicals avuy solidaris, cap diferencia irreductible. Mes quan vosaltres, inconscientment, ajudéu a l'innoble tasca anticatalana de certs homes republicans y monárquichs, quan contribuíu a allunyar l'hora gloriosa de l'autonomia

de Catalunya, quan feu chor als que escarneixen la nostra llengua y als que califcan de separatista la més lleugera reforma descentralisadora, aleshoras entre vosaltres y nosaltres s'obre un abim, y devenim enemichs, y topém furiosament els uns contra 'ls altres, allunyant així, tot d'una, la República y l'Autonomia.

El diumenge passat vareu derrotar a la Solidaritat catalana. Feu de manera que la derrotada no sigui Catalunya; feu de manera que l'ideal autonomista no sofreixi un dany greu per efecte de la vostra victoria. Si vosaltres fossiu els primers en evitar aquestas conseqüencias, que son las que han omplert de joia als que avuy vos aclaman entusiasmáticamente, veuríau com las aclamacions cessan y com ja no sou presentats com a salvadors de la llibertat y de la patria. Y la vena cauria dels vostres ulls.

¿Voléu fer, a Catalunya y a Espanya, acció liberal, acció republicana, acció radical? Nosaltres no volém fer altra cosa. Obrant honradament els uns y els altres, no trigaríam gayre a trobar-nos en un mateix camp, frisosos pera entrar en combat en pró de las institucions republicanas y de las reformas civils y socials. Una sola cosa pot impedirlo. ¿El nom d' en Lerroux? No, no es aixó precisament. Lo que ho impedeix es que 'l vostre triomf produheixi, com ara, el delirant entusiasmisme de las collas dinásticas y dels patrioters anticatalans.

Reflexionéu, en aquestas dias victoriosas, vosaltres que sou republicans antisolidaris. Meditéu aquestas paraulas d' en Pi y Margall: «No por lo que nos separa, sino por lo que nos une, se combate al catalanismo.»

En efecte: ¿creyén que 'ls conservadors mauristas que s'han alegrat tan com els liberals dinástichs del fracás del copo, se n'han alegrat porque hagi pogut significar la derrota del clericalisme y de la reacció?

Jo os voldria donar un consell: un consell d'enemich. Quan els vostres tres diputats entrin al Congrés, que no obtinguin fàcils ovacions malparlant de la Solidaritat catalana; que s'declarin de cop partidaris de l'autonomia de Catalunya, buydada en els més moderns y més amples motllos democrátichs, y que se sumin, pera demanarla y conseguirla, als altres diputats catalans.

Que aixó no ho volen fer? Donchs no 's titulen autonomistas ó autonomistas-regionalistas, no posén en els cartells electorals de la Casa del Poble «¡Viva Barcelona autónoma!» Tinguéu, al menys, la franquesa de confessar que veniu a treballar contra l'autonomia de Catalunya y contra l'esperit catalá. Així ens entendríam, y ocuparia cadascú 'l seu lloch

A. ROVIRA Y VIRGILI

Diguemhi la nostra

EL resultat de las passadas eleccions ha sorprés profundament als vencedors y als vensuts. Els primers s'entregan a l'alegría boja, ben natural en qui ha tret la grossa sense pensarho; els segons buscan els motius que hagin pogut causar la baixa de 15,000 vots en las forsas solidarias y l'augment de 7,000 en las antisolidarias.

Els esperits superficials no veuen més que las petites causas. El descontent dels fabrers, diuen uns, hábilment aprofitat per en Sol, ha donat el triomf als lerrouxistas; contant enllá pot haver inutilisat el copo, pero el triomf veritat haguera sigut dels antisolidaris tant ab els seus actuals 30,000 vots com ab 28,000 solzament; la importancia de la elecció passada no estriba en el parell de mils vots que decidiren si havían d'esser diputats en Pere ó en Pau. El nom prestigios d' en Giner, diuen altres, ha dat molts vots als antisolidaris; la falta del eminent Salmerón ha restat forsas a la Solidaritat, afegeixen els de més enllá; las barallas de la dreta y la esquerra han apagat entusiasmisme; la trassa electorera d' en Sol... l'apoyo del element foraster... la confiansa dels solidaris en la victoria... Tot aixó poden ésser petits motius, pero entre tots no n'hi ha prou per arribar a la entranya de la derrota, que derrota ha sigut l'haverse reduhit a 9,000 vots la diferencia de forsas entre solidaris y antisolidaris que a las eleccions de fa dos anys fou de 30,000.

Las verdaderas causas d'aquesta reclusa son dugas, que exposaréu ab la llealtat y franquesa ab que dihém sempre la nostra opinió. Una d'aquestas causas es la perdua de la confiansa qu' en l'acció de Solidaritat tenía posada el poble. Las famosas eleccions del 21 d'Abril dugueren a las Corts una representació completa de Catalunya; quaranta dos diputats, fills ben llegitims de la voluntat popular, anavan a Madrid dispuestos a fer derogar la Ley de Jurisdiccions que havia sigut dictada per odi a Catalunya. La primera part del programa del Tívoli, l'ensorrament del caciquisme, l'havian portada a felis terme els electors; el resto d'aquell famós programa mínim, tocava als elegits ferlo realitat. Y la massa solidaria ha vist transcorre 'l temps y caure victimas de la ley iniqua a dignes ciudatans; y el cos electoral ha notat que li regatejavan el sufragi ab las innovacions del vot corporatiu y el colegi únic; y aquell esperit vigorós dels catalans, que esperava una actitud gallarda de la seva representació, veyá com de concessió en concessió s'anava amollant als convencionalismes y a las farsas del Madrid embusterament parlamentari y cinicament corruptor. Y aquest desengany, justament ó injustament sentit per la massa solidaria, explica perfectament la manca d'entusiasmisme en las passadas eleccions.

L'altre motiu fonamental de la reclusa de forsas solidarias, es la importancia qu' en la Solidaritat han adquirit las dretas. Per motius que no volém avuy esbrinar, els elements de la Lliga han agabellat per complert l'acció solidaria, y com l'obra principal, el projecte d'Administració local, l'han lligada estretament ab el govern d' en Maura; ha pres la Solidaritat un color maurista, es a dir, reaccionari, que repugna a la massa solidaria, especialment a la classe treballadora, qu' es avenada per essencia. L'actitut dels regionalistas a l'arribada dels reys va rebellar aquest clau, y els barris obrers, ben catalans,

pero també ben radicals, rahonant ab la seva lógica simplista, senzilla, neta de sofismes, han vist a l' un cantó la Solidaritat, es a dir, al maurisme, y a l'altre cantó a n' en Lerroux, que 'ls ha semblat símbol de Llibertat y han optat per la candidatura antisolidaria. Vegis el resultat dels districtes obrers.

Aquesta es la nostra opinió respecte a las causas que produhiren l'inesperat resultat de las darreras eleccions. Si lo succelit ha sigut un bé ó un mal y en aquest últim cas els medis de remediatio, es cosa de que volém, ara com ara, ocuparnos. El temps, las circunstancias y els acontecimientos son els millors concellers en aquestas cassos.

JEPH DE JESPU

Dilluns que ve, dia 21 de Desembre
ALMANACH DE LA CAMPANA DE GRACIA

OINCIDENCIAS naturales.
Els únics que a Barcelona han celebrat el triomf de 'n Lerroux ¿saben qui son?
Els lerrouxistas... y 'l Brusi.
Es alló que diu el ditxo: els extrems se tocan.

En puritat, el Brusi no es més que un despota de paper.
Don Alejandro, un despota de carn.

Segons el Diari de Barcelona, si la Solidaritat ha de continuar, es precis que d'ella 'n siguin immediatament eliminats:

Els impios.
Els republicans.
Y 'ls demagogos.
¡Deliciosa manera de fer saber al públich que 'l Brusi la Solidaritat no més la vol mantenir... ab ell mateix!

Diuen y repeteixen els lerrouxistas qu' ells son republicans.

¿Com es, donchs, qu' entre la premsa madrilenya, els diaris que més s'han entusiasmats ab la seva victoria son els monárquichs?

Aquí sí que hi ve que ni pintada aquella frase que un dia deya en l'antiga Fraternitat un orador aragonés, molt popular entre 'ls elements bullanqueros:
—Eso prueba la clase de republicanos que seis.

El novelista Pérez Galdós ha enviat un entusiasmata telegrama de felicitació a n' en Sol. Y, referintse a la jornada del diumenge, exclama:

«Hoy es día grande para España.»
Pobre senyor, com se coneix que 's fa vell!...
Vet aquí que de la victoria-sorpresa de 'n Lerroux es capás d' escriure'n un Episodio Nacional.
Si per cas, una advertencia: Pera la cuberta del tomo, pot dir al rehabilitat emperador que li deixi la cinta del jipi.

Envalentonats ab aixó de la victoria, qu' es una cosa que se 'n puja al cap com el vi, els alexandrinós diu que intentarán ara presentar candidat pera cubrir la vacant de Sabadell.

¿A Sabadell?... Allí hi ha molts fábricas de paños...
Vull dir que hi vagin ab compte en aquell districte. Son gent que coneixen el panyo.

El Heraldo, qu' es potser el més anticatalá dels diaris que 's publican a Madrid, per més que tots ho son prou, al parlar del victoriós don Alacandro l'anomena en lletres de pam: «El hombre del día».

El hombre del día... Si no fos més que del día ray!
Nosaltres tenim por que será 'l home del any, de la Década, del Sigle... del «Globo» y de «Las Noveadas».

Tan de bó ho fos el hombre del día, no més del día... Sobre tot ara, en aquest temps, que son tant curts!

La patria está salvada, y qui 's queixa es porque vol.

Diuen de Madrid que, havent informat favorablement el ministre de Marina, dintre de molt poch será adjudicat el concurs. pera la construcció de la esquadra.

La esquadra a punt de solfa...
Els lerrouxistas espanyolisant a Catalunya...
Pau en mar...
Pau en terra...
No podém sortir de paus!

Els centres monárquichs barcelonins, ab tot y no haver d'intervenir en la lluyta, estavan diumenge atapahits de socis, donchs, segons manifestació d'aquestos, las eleccions els despertavan vivíssim interés.

Ho creyém, encare que no 'ns ho jurin.
Y fins endaviriam aquest vivíssim interés, quin interés era...

L'interés de que guanyessin els lerrouxistas.
¡L'home que ha parlat sempre de arrojar muletas, sostenirse ara ab 'l Avi Brusi y el bloc de 'n Moret!
¡Vivir para vert!

Aparten las criaturas!
Els diputats solidaris, en vista dels insults que 'ns llensan desde Madrid ab motiu del resultat de las eleccions, han marxat tot determinats cap a la cort. Si es per anar a defensar a Catalunya, que vagin en nom de Deu.

Ara, si es per anar a fer el maco, com altras vegadas, més valia que no 's moguessin de casa.
Y que 's fiquessin al lliit, y que suhessin...
Pera covar un trancasso no hi ha res millor.

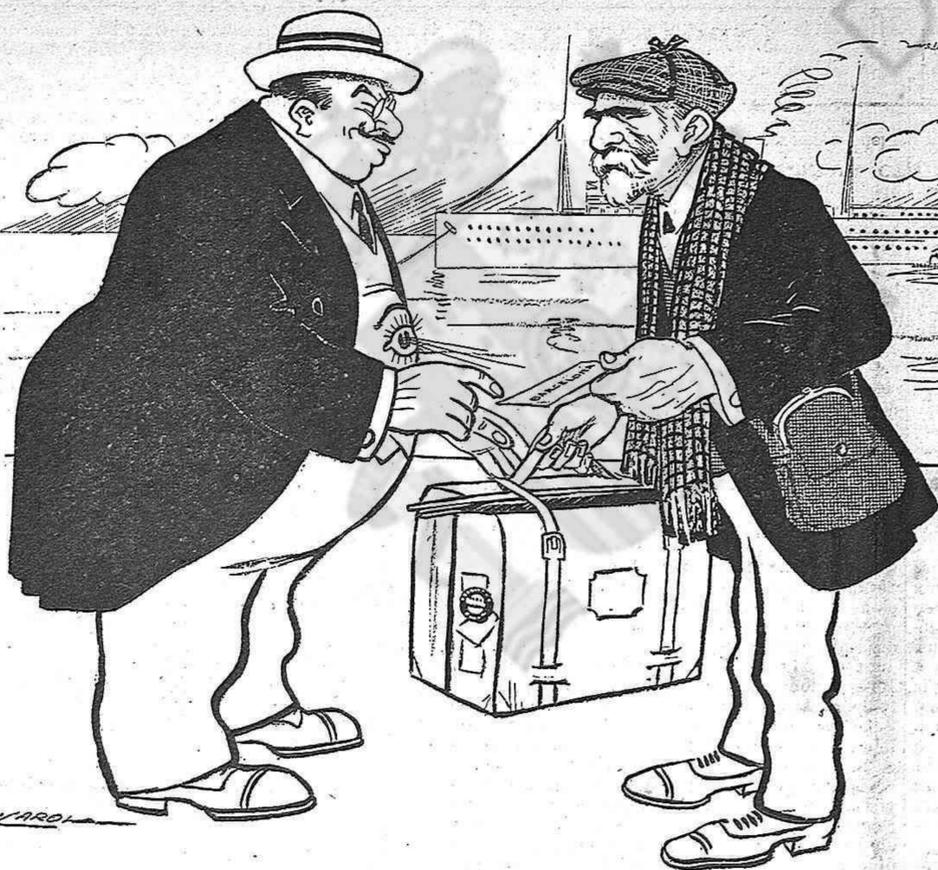
La vigilia del Waterloo electoral

Caminant cap á la derrota.

(En vista del éxit y accedint als desitjos de moltes personas que no pogueren obtenir l' últim número del nostre periódich, reproduhim aquesta lámina, una de las qu' en ell figuravan y que tan poderosament cridá l' atenció del públich y de la premsa.)

A L' ARGENTINA (Entre en Suñer y en Lerroux)

—Tingui, don Alejandro; ja que 'l qui se 'n va á Espanya es vosté, pot aprofitar el meu passatge y la meva maleta.

Del fracás dels solidaris qui, en el fons se n' ha alegrat? Tots els missaires del Brusí, tots els del bloch lliberal, en Maura, en Montero Ríos, en Moret, tots els farsants del trust de la nyebicracia,

tots els sembradors de sal... ¿Per qué, en el fons, se n' alegran? ¡Pel compte que 'ls hi tindrà!

Son molts els que, encare avuy, no s' expliquen ben bé la causa de la desfeta del diumenge. La majoria dona la culpa als diputats solidaris,

que no han complert, dihen, las promesas que havian fet en el famós programa *tirolero*.

No pensém pas aixís, nosaltres. Cal donar al Cesar lo que siga seu.

Nosaltres creyém, més aviat, que 'l nostre bon poble ha fet com las donas enamoradas del home que més las balda. Anyora la garrotada.

El nostre poble tornarà á sofrir aquest Lerroux de *sus pecados* perque sense ell no podria viure; era, com si diguessim, l' oxigen del seu ayre.

Els ciutadans de Barcelona son aixís: Necessitan llenya... com el pa que menjan.

El bisbat de Barcelona continúa sense mitra... ¿Qué será el bisbe futur? ¿solidari ó lerrouxista?

Frasse d' un observador simplista: —Mireu si, en el fons, son monárquichs aquests rrrrevolucionaris de 'n Lerroux, que fins s' entussiasman ab la *Victoria*.

ENDEVINALLAS

XARADAS

I Tenim á casa una gata hermosa y de llustrós pel, es molt quarta-dos-tres-quarta y per aixó la volém. Llástima que total siga, per més que ab sa extranya veu molts nits prima-segona proclamant que vé 'l Janer. Quan alguna quarta-dugas ella á la nit pot haver, allavors á casa meva es quan tots tranquils estém.

J. V. (a) PELOTARI

II

Vegetal doble-primera, un article la segona, es part del cos la tercera y el total un nom de dona.

MIQUEL ROCA

ANAGRAMA

La Total, qu' es una noya que al costat de casa está, diu que un plat de tot molt bona me regalará demá.

MANEL QUIXAL

LOGOGRIFO NUMÉRIC

- 1 2 3 4 5 6 7.—Nom de dona.
2 1 2 5 4 2.—> > >
6 2 3 4 5.—Fruyta.
2 4 6 2.—Títul d' una ópera.
6 4 3.—Extrém de la persona.
1 4.—Mot de solfa.
7.—Vocal.

EL RAKÚ DEL CLOT

CONVERSÁ

—Adeu, Pepet.
—Hola, Joanet; dispensam que no t' havia vist.
—Sembla que estás molt ensoptit.
—Cá, home; es que vinch de casa de la meva xicoteta y al despedirme d' ella...
—¿Qué t' ha passat?
—Li he fet lo que entre tú y jo havém dit, y la seva mare ho ha vist.

MANEL SOMS

Caballers: Joseph Sanganís, Joan Ferrer, H. Sastre, Amich d' un sastre, Eduardo Solan, J. Rebroil Osma, G. Urbano y Ll. Juher Sala.—Aixó es que no.

Caballers: Caló de Granollers, Pep dels Ventalls, Quim Navarro, Noy de Sans, Blay Gil y Companyia y Antón Rafart.—Aixó sí que sí.

Caballers: J. M.: La carta no 's publica; es poch inteligible y no interessaria gayre.—L. Granet: Els dibuixos que 'ns envia denotan una instintiva afició á las arts gráficas. Treballi forsa, pero no envihí res á cap publicació, encare.—Bis M.: La poesia, ademés de ser incorrecte, no té gayre originalitat. Ah, y el pseudónim que ha adoptat encare menos.—J. Soronellas Artigas: Ja sab que, quan las indicacions que se 'ns fan son rahanables, estém sempre prompts á compláurelas segóms els desitjos dels comunicants.—Jaume Munné: La prosa 'ns es molt difícil enqubirla; no obstant, ho tornarem á llegir ab calma... y ¡quí sab!—Ramón Giral (Premiá): ¿Vol que li publiqui?... Allá vá que t'rona! «Renex l' tardó—Os cureix 'l cel—Saludo ab gran hanel—Aquet temps que dá tristó—Los hauçells sen ban—Ivernts haimat—No fassis tanta fredad—Al que tan ha estimat.»... y me 'n rento las mans.—Francisco Ramfis: Ja haurá vist que havém tingut molt en compte el seu amable consell. Disposi... pero no se 'n fihí gayre del gran Republicano.—Lo Recó de Capdevila: Podria ser que aprofitessim algun dels Retruchs.—R. Planes y T.: Es trist y... si aném á primflarho, fins defectuós y tot.—Joseph Camprubí (Cullín): Ahora lo comprendo todo!... Si vosté mateix confessa que té 'l cor de canya, cóm vol que li surtin els versos fàcils y sentits?...—J. C. y J. T. C.: No 'ns es possible publicar las cartas que 'ns remeten, per diferents motius.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Oim, número 8 Tinta Ch. Lorilleux y C.ª

Dilluns que vé, día 21 de Desembre, sortirà el popular ALMANACH DE LA CAMPANA DE GRACIA PERA L' ANY 1909 Un volúm d' unas 200 páginas, atapahidas de text y ilustració Preu: DOS ralets * Se ven per tot arreu